

Bretsk oljuáhugamálið

HÓAST stóðan her á landi er so mikið álvarslig, at øll tíð og alt pláss átti at verið sett av til at umrøða og viðgera hana, so eru tað eisini onnur viðurskipti, sum hava stóran týdning fyri okkum og sum tiskil eisini eiga at verða umrødd.

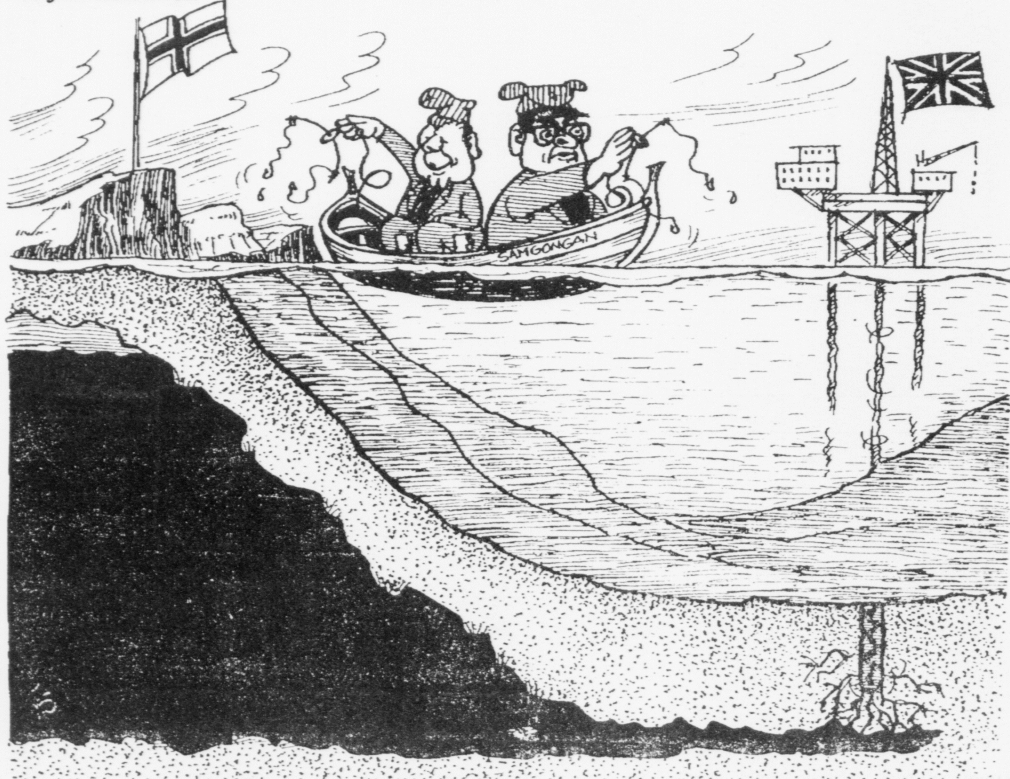
EITT teirra er spurningurin, hvør eigur undirgrundina millum Føroyar og Bretland. Herfyri fingur føroyingar ognarrættin til ráevni í føroysku undirgrundini. Eitt mál, sum Føroya lögting í mong mong ár hevur ynskt at fáa loyst varð loyst. Men eftir stendur so avgerandi spurningurin, um tað eru vit ella bretar, sum eiga hesa somu undirgrund.

HERFYRI kom alment fram, at bretar hava sett so mikið viðgongd krøv til undirgrundina við Føroyar, at danski uttanríkisráðharrin setti fram spurningin, um bretar í heila tikið eru rætt-siktaðir. Bretar vilja nevnliga ikki longur góðtaka miðlinjuna sum mark millum londini, hóast teir í meira enn 15 ár hava góðtikið miðlinjuna sum fiskimark. Nú vilja teir bráðliga sleppa at ota seg 50 fjórðingar nærri Føroyum og harvið fáa ognarrættin til ein stóran part av tí undirgrund, sum danir júst hava givið okkum ognarrættin til. Og hetta eru so eisini júst tey øki, har møguleikarnir tykja bestir at finna olju.

NÚ komu bretar til Føroya og hava teir endurtikið krøv síni, sum teir sjálvir kalla uppskot, sum eru fult í samsvar við altjóða lóg og rætt. At teir ota seg inn á okkara øki, langt inn um miðlinjuna og fiskimarkið, sum teir annars hava góðtikið øll árini, er ein sera sera provokation, sum føroyingar á gang hátt eiga so mikið sum at tosa við teir um og enn minni góðtaka. Vit kunnu tí taka fult undir við lögmanni, tá hann sigur, at halda bretar fast um krøv (uppskot) síni, so er einki at semjast um í heila tikið.

HIGARTIL hevur hetta mál verið metið at verið ein løgfrøðiligur spurningur, sum loysast má so ella so. Ongantíð er komið fram alment, at tað í veruleikanum snýr seg um rættin til framtíðar olju- og gassrikidømi í undirgrundini. Ikki fyrr enn nú í vikuni, tá leiðarin í bretska samráðingarnevndini sigur við Sosialin, at talan er um at geva oljufeløgnum umstøður at arbeiða á í tí umstríddu økinum, tí olja helst finst í øllum hesum økinum, tvs. ikki bert bretska megin men eisini føroysku megin miðlinjuna. Og tá bretar so krevja einar 50 fjórðingar allan vegin framvið miðlinjuna føroysku megin, so er greitt, at áhugi teirra stavar eina og aleina frá ynskjunum hjá bretska oljuíðnaðinum.

Oljudansurin

— So leingi teir eru uttanfyri okkara øki er væl ongin vandi?

TAÐ eru skjótt 10 ár síðani at byrjað varð at fundast um markið, men ikki fyrr enn nú hava bretar sett fram kravið (uppskotið) um at fáa ein stóran part av tí øki, sum liggur føroysku megin markið. Og tað er skjótt at leggja tvey og tvey saman her. Tí tað er nevnliga heldur ikki fyrr enn nú, at bretar eru farnir at vísa umrødda øki áhuga, nú kannar hava víst, at olja og gass er í undirgrundini og møguliga finst í stórum nøgdum tess nærri tí nærkast miðlinjuni og harvið føroyskum øki.

FØROYINGAR eiga ikki at lata seg lumpa ella bóndafanga av bretum. Vit mugu ikki góðtaka teirra órimuligu krøv. Vit eiga eisini at gera okkum greitt, hvønn tað er vit sita og samráðast við. Er tað bretska stjórnin ella eru tað umboð fyri bretska oljuíðnaðin ella bæði tvey! Tað er næstan ógjøriligt at fáa nakað at vita um úrslitið av boringunum við markið, men vit vita, at BP er við í hesum leitingum og at henda fyrirøka, sum bretska stjórnin eigur 51% av, hevur økt um virksemini í júst tí umstríddu økinum. Við øðrum orðum kunnu vit gita, at tað eru "skugga"-umboð fyri BP, sum føroyska og danska samráðingarnevndin her sita

og samráðast við um framtíðar ognarrættin til okkara egna undirgrund! Og tann sannroynd at fólk úr bretska uttanríkisráðnum, sum teir, ið nú samráðast fyri Bretland, oftani fáa nevndarsessir í júst BP, tá teir fara frá vegna aldur, eigur eisini at fáa onkra klokku at ringja hjá okkara samráðingarnum.

TÁ bretar siga, at talan er ikki um krøv men bara um uppskot, so er hetta helst eisini ein hálvur sannleiki. Tí tá ein kemur við so viðgongdum og nýggjum uppskotum, sum tú sigur eru í tráð við altjóða lóg - er tá ikki talan um krøv. Teir hava jú góðtikið miðlinjuna sum fiskimark, og tá teir nú ikki vilja góðtaka hann sum veruliga markið, men vilja taka ein stóran bita av okkara undirgrund, er tá ikki talan um - ja ultimativ krøv! Og hvat talar fyri at bretar fara at byggja seg, tá teir eru sannførdir um, at "uppskot"teirra lúka altjóða lóg! Nei, helst eru bretar - teir eru jú royndir samráðingarmenn - úti eftir at tvinga føroyingar og danir at fara til altjóða dómstól við málinum fyri harvið at kunna brúka dómaradrastaðni frá til sín egna fyrimun. Og hvat kann lítla músin Føroyar formáa

Utlendskir boripallar nærkast miðlinjuni millum Føroyar og Hetland.

sær móti bretska leyvuni, tá ástendur!

HVAT enn altjóða dómstólar koma til, so er tað ein sannroynd at bretar í 15 ár hava góðtikið miðlinjuna sum verandi fiskimark og harvið eisini mark millum londini. Nú at krevja eitt undirgrundarmark, sum liggur einar 50 fjórðingar innanfyri fiskimarkið og búskaparlaga økið, er fullkomiliga burturvið og bakvent. Men tað verður møguliga bert ein stókkurur hiti vit fáa burtur úr yvirtøkuni av undirgrundini, um bretar trýsta spurningin um markið fyri ein altjóða dómstól, sum so aftur byggir seg fyri oljuáhugamálinum hjá einum av stórveldunum.

BRETAR skulu vera vælkomnir til Føroya, men teir eiga so sanniliga eisini at kenna sína vitjunartíð. At koma higar við slíkum hjálandalíknandi krøvum tænar ikki tí góða samarbeiðinum, sum bretar siga seg vilja varðveita. Tað var tann tíð, tá bretar kendu seg væl í Føroyum og takkaðu fyri stuðul teir fingur frá føroyingum. Nú sær ikki mætari út enn, at pípan hevur fingið annað ljóð - ella er tann seki "einans" oljuíðnaðurin og bretska stjórnin!

Sosialurin — fimm ferðir um vikuna!